

"Katyń", "Ranczo", "1920 Bitwa Warszawska", a nawet mecz Polska ? San Marino

Data publikacji: 8.06.2014 13:20

"Katyń", "Ranczo", "Drogówka" to tytuły filmów, które również osoby niewidome mogą "obejrzeć" bez większych problemów. Wystawy, przedstawienia teatralne, a nawet widowiska sportowe są już udostępniane niewidomym przy zastosowaniu audiodeskrypcji.

□

Audiodeskrypcja jest to przekazywany drogą słuchową, werbalny opis treści wizualnych osobom niewidomym i słabowidzącym. Pozwala ona osobom niewidomym na odbiór sztuki wizualnej, np. malarstwa, czy gry aktorskiej, dlatego też stosowana jest m.in. w muzeach, produkcjach audiowizualnych, teatrze, oraz podczas widowisk sportowych.

Audiodeskrypcja do sztuk plastycznych wdrażana jest w postaci plików dźwiękowych. Dołączane są one do przewodników audio. Dzięki nim osoby niewidome mogą zobaczyć dzieła z zakresu np. malarstwa, fotografii, rzeźby oraz instalacje. Opisy tworzone są od ogółu do szczegółu, w sposób ciągły, linearny, tak by osoba niewidoma łatwo mogła połączyć ze sobą kolejne elementy obrazu.

Audiodeskrypcja w filmie, programie telewizyjnym, przybiera postać dodatkowej ścieżki dźwiękowej pomiędzy dialogami. Opis nie wypełnia każdej dostępnej przerwy, nie przedstawia motywacji ani zamiarów przedstawionej w filmie postaci, nie charakteryzuje znanych dźwięków. Pozwala w ten sposób niewidomym i słabowidzącym widzom usłyszeć emocje w głosach aktorów, wsłuchać się w dźwiękowe tło obrazu. Opisywane są takie wizualne elementy kompozycji obrazu filmowego jak: inscenizacja, scenografia, gra aktorów, kostiumy, barwy i światło, których osoby niewidome nie są w stanie samodzielnie zobaczyć.

Audiodeskrypcja w spektaklu teatralnym odczytywana jest na żywo. Sceny opisywane są pomiędzy dialogami aktorów. Podobnie jak w filmie, audiodeskrypcja nie wypełnia każdej dostępnej przerwy, nie przedstawia motywacji ani zamiarów postaci, nie charakteryzuje znanych dźwięków. Pozwala niewidomym i słabowidzącym widzom usłyszeć emocje w głosach aktorów, wsłuchać się w muzykę i efekty dźwiękowe. Opisywane są takie wizualne elementy jak: inscenizacja, scenografia, gra aktorów, kostiumy, barwy i światło, których osoby niewidome nie są w stanie samodzielnie zobaczyć.

Audiodeskrypcja do meczów tworzona jest na żywo. Niewidomi kibice poprzez zestaw słuchawkowy słyszą opis tego, co dzieje się na boisku. Audiodeskrypcja meczu różni się od komentarza radiowego szczegółową lokalizacją piłkarzy, dokładną lokalizacją akcji, wielokrotnym podawaniem wyników w meczach piłki siatkowej oraz czasu niezależnie od rodzaju meczu, opisywaniem tego, co dzieje się na trybunach.

W roku 1999 w Polsce były tworzone tzw. tyflofilmy. Stosowano w nich stop-klatkę, w związku z czym nigdy nie były one stosowane podczas publicznych pokazów kinowych. Technika audiodeskrypcji umożliwiła, by ten sam seans, w tym samym miejscu i czasie mogły oglądać osoby widzące i niewidome.

W 2013 roku w Katowicach odbyło się Szkolenie "Zilustruj mi słowem świat" organizowane przez Bibliotekę Wojewódzką w Katowicach ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a prowadzone było przez Fundację Audiodeskrypcja z Białegostoku. Prowadzili Prezes i wiceprezes Fundacji p. Tomek i Barbara Szymańscy - oboje niewidomi. Szkolenie ukończyło 29 uczestników, w tym Wiesława Kopoczek ze Skoczowa, która jak sama mówi, może pokusić się na opisanie obrazów, rzeźb, fotografii oraz obiektów architektonicznych.

Od jesieni zeszłego roku w Bielskim Teatrze Polskim można brać udział w spektaklach m.in. dla niewidomych i słabowidzących, a od tego roku w Bielskiej bibliotece wyświetlane są filmy z audiodeskrypcją.

